

Musikterapi – Børn og unge med psykosociale problemer

Karina Soon Joo Grønfeldt

Kandidat i musikterapi, ansat ved Donekrogen, Jægerspris.

Musikterapi med klientgruppen har eksisteret indenfor de sidste 10 år, men er stadig langt fra velfunderet. I 1998 oprettede Københavns Kommune den første musikterapeutstilling på en døgninstitution i Jægerspris. I dag er der ligeledes ansat en musikterapeut i Ungdomscenteret i Aalborg, og derudover arbejder der musikterapeuter i almindelige skoler.

Fælles for klient gruppen er, at de som regel har haft svære opvækstvilkår eller at livet på én eller anden måde er gået skævt.

Nogle af disse børn og unge har måske haft forældre, der ikke har haft de fornødne redskaber og ressourcer til at give børnene en tryk opvækst. Forældrenes manglende evne til at drage omsorgs er blevet synlige i form af misrøgt, vold eller trusler herom, seksuelle overgreb eller krænkelse, sindslidelser, misbrug af alkohol eller euforiserende stoffer mm.

Ansvars- og skyldfølelse, loyalitetskonflikter og "hemmeligheder" kan være relevante i arbejdet med klientgruppen. Formålet med musikterapien sættes ud fra det behov, som måtte gøre sig gældende. Generelt arbejdes der med selvfølelsen; der arbejdes med at forandre det ofte negative selvbil-

lede, og øge selvtilliden. Dette opnås bl.a. ved større selvindsigt, at arbejde med grænser, og øge styrken til at kunne udtrykke sig. Derudover arbejdes der med at hjælpe barnet til at mærke sig selv, og at skabe et rum, hvor han kan fordybe sig i sine tanker, følelser, stemning – og lade disse komme til udtryk. På længere sigt vil formålet være, at hjælpe barnet til at reagere adækvat på den pågældende situation; gerne i musik, så barnet kommer til at mærke sig selv i stedet for at verbalisere sine følelser. Musikken bliver da "temaåbner". Derudover kan musikken også have andre funktioner: Symbolisering, selvudtryk, projektioner, regressioner, relationer indre/ydre, opbygning af positivt selvbillede, pauserum, ramme for spontanitet og endelig kan musikken være med til at skabe struktur, en ramme for indre kaos.

Der kan både arbejdes i individuelle forløb og i gruppeterapiforløb.

Det er vigtigt, at musikterapeuten kan arbejde tværfagligt, og den daglige formidling til de andre faggrupper omkring musikterapi også vigtig. Det tværfaglige team består typisk af lærere, pædagoger, socialrådgivere og psykologer.

Brug af tegning i musikterapi

Karina Soon Joo Grønfeldt

Beskrivelse af K: Dreng på 10 år, urolig, laver lyde, lider af encoprese, sprogligt velformuleret og "gammelklog". Verbaliserer ofte sine tanker oplevelser og lader ikke følelserne komme til udtryk. Mistanke om Tourette syndrom.

Barnets kerneproblematik: Et omsorgssvigtet barn. Formålet er at hjælpe ham til at indgå socialt med andre børn, at udvikle hans sociale kompetencer, samt at reducere og dæmpe hans angst.

K sidder ved klaveret i musikterapirummet. Han har med sin meget velformulerede voksenmåde at snakke på, forklaret mig, at vi skal improvisere sammen. Han vælger, at jeg skal sidde på hans venstre side ved klaveret. K begynder at spille og jeg istemmer. I improvisationen leger vores fingre 'fangeleg' og driller hinanden. Til sidst falder de til ro i hver sin ende af klaveret. Stemningen bliver anspændt, lidt dyster, og jeg spiller gentagende gange på den enkelt tone. K's spil bliver flagrende, som en lille sommerfugl, der ikke kan finde ro, eller måske som en flue fastholdt i edderkoppens net.

Efter vi har spillet fortæller han, hvad han skal i den kommende ferie, og adspurgt giver han udtryk for at det bekymrer ham om hans stedfar skal med, da denne drikker sig fuld og slår, skælder ud og råber ad alle i nærheden. Han tegner en tegning af en person som dræber en anden person i et frygteligt blodbad. Jeg tænker højt, at den person må have gjort noget temmelig forkert siden han skal dø så voldsomt, hvortil K svarer: "Det har han også, men se, men nu kan han i hvert fald ikke komme her ind.

Hvad musikken gør for K: Instrumentet opbygger og giver følelsen af tryghed/mur. K's intellektuelle forsvar bliver nedbrudt, og K får adgang til at mærke følelser - angst for stedfaderens vold. Noget i musikken vi har spillet sammen har 'tricket' hans angst. Musikken har fået ham til at mærke angsten. Han bliver i stand til at tale om det via musikken og den efterfølgende tegning.

Litteratur

- Bonde et. al (2001) *Når ord ikke slår til*. Århus: Klim.
- Kornerup, H. (1999) *Børn på behandlingshjem 1999*. Perikon.
- Killen, K. (1991) *Omsorgssvigt*. København: Hans Reitzels forlag.
- Öhman, M. (1997) *Empati gennem leg og sprog*. Børn & Unge.